

خلاصه کتاب

تحول

موفقیت در فرهنگ دیجیتالی فردا

روزابت کانتر

مترجم: دکتر عبدالرضا رضایی نژاد

انتشارات فرا

تایبستان ۱۳۸۷

تغییر و دگرگونی با شتاب از ویژگی‌های این هزاره است. باید پذیریم که زندگی و زندگی کردن با تحول معنی پیدا می‌کند. بدون تحول، زندگی را علاوه‌تاً متوقف کرده‌ایم. علی‌رغم آنکه برای بقا در جامعه باید بجنگیم، اما در بسیاری اوقات روحیه محافظه‌کاری و ترس از عواملی که حتی کاملاً برای ما شناخته شده نیستند، ما را ناگزیر می‌سازد که به سکون و سکوت و حتی انهدام، تسلیم شویم. در دنیای کسب‌وکار محافظه‌کاران و جویندگان حاشیه امن، در حقیقت در پی انهدام خود و کسب‌وکارشان هستند.

دنیای الکترونیکی ضمن آنکه فرصت‌ها را ایجاد می‌کند، رویارویی خود تهدیداتی را نیز دارد. گوشنهنشینانی که فقط به اینترنت اکتفا می‌کنند، جهان را فتح نخواهند کرد. فرهنگ الکترونیکی فرهنگ فردا است، ولی از یاد نبریم که ما نه در فضا، بلکه بر روی زمین ایستاده‌ایم. باید آماده شویم که ساختار سازمان خود را دگرگون سازیم.

اینترنت فناوری انقلابی است. قلمرو اثرات اقتصادی و سازمانی اینترنت بسیار گسترده است. توان اینترنت آنچنان بالاست که علاوه بر فعالیت‌های اقتصادی، بر بافت جامعه به شرح زیر تأثیر گذاشته است:

① **توان شبکه: همه را به یکدیگر پیوند زده است.**

② **ارتباط شفاف و بی‌واسطه: دسترسی به اطلاعات به صورت باز و بدون واسطه.**

③ **بازخورد سریع: رقبا اکنون همانند شرکا عمل می‌کنند.**

④ **دگرگونی مداوم و اعتماد به دانش‌های نو: رقابتی شدید برای در اختیار گرفتن هوشمندان با مهارت‌های جدید.**

⑤ **مخاطبان گسترده: ارسال پیام‌ها به مخاطبان بیشتر و بزرگ‌تر.**

چیره شدن براین محیط، نیازمند تن دردادن به شیوه نوینی از فعالیت، راهی تازه در کسب‌وکار و روش تازه‌ای در ارتباطات انسانی است که روی هم رفته "فرهنگ الکترونیکی" را تشکیل می‌دهند.

این ویژگی‌ها سه نوع چالش در ارتباط با اینترنت پدید می‌آورد:

۱. اینترنت هم در مرتبط ساختن انسان‌ها و هم در منزوی کردن آنان نقش دارد.
۲. اینترنت جامعه کاربران را رشد می‌دهد و در عین حال می‌تواند از آنها در حمله به دیگران استفاده کند.

۳. اینترنت می‌تواند کسب‌وکار به وجود آورده و یا باعث انهدام آن شود.

در اینترنت همه چیز در ارتباط با تعامل فرد و اینترنت است. جامعه‌شناسان از آن بیم دارند که به دنبال گسترش اینترنت، انسان‌ها از یکدیگر جدا شده و هر فردی در لاک خودش فرو رود. این نوعی فردگرایی است و ممکن است این فردگرایی باعث شود که از این فناوری قدرتمند به درستی استفاده نشود. چنانچه اعضای یک شبکه، به کنش و واکنش و تبادل اطلاعات پردازند، خود شبکه هم از بین خواهد رفت. بدترین نوع فردگرایی آن است که به انزوا و گوشه‌گیری انسان بینجامد.

در شرکتی که مانند یک جامعه کار می‌کند، شتاب، جوشش نیروهای فیزیکی و فکری، اعتماد و وفاداری چنان گسترش می‌یابد که از مرزهای عادی عبور کرده و افراد را در فعالیت‌ها به داوطلب و شریک مبدل می‌کند. انسان‌ها به ارتباط‌های سازنده و پیره‌برداری هرچه سریع‌تر از وقت خود و دیگران می‌پردازند. همه به جای کارمندی و اشتغال، احساس عضویت و همبستگی دارند و این بسیار انگیزه‌آفرین و نیروبخش است. در چنین اجتماعی افراد به جای احساس خریدار بودن، فروشنده بودن یا کارمند بودن، خود را عضو، شهروند، یاری‌دهنده و یاری‌گیرنده می‌بینند.

در چنین جامعه‌ای هفت عامل اهمیت خاص دارند:

۱. عضویت: در سازمانی که مشتریان، کاربران، شرکا و پرسنل، نقش عضو را داشته باشند، اختلاف وجود ندارد و ارتباطات سازنده موجب افزایش و پیشرفت کارهای روزمره می‌شود.
۲. حذف محدوده‌ها: جوامع سازمان‌هایی باز هستند. البته یک هسته اصلی داشته اما در اطراف آن هسته، افراد در حرکتند و به فعالیت می‌پردازند.
۳. فعالیت‌های داوطلبانه: در فضایی که دست‌اندرکاران عضو سازمان هستند، فعالیت‌ها با داوطلبانه کار کردن پیش می‌روند. همه می‌کوشند تا بیش از وظیفه خود کار کنند.
۴. هویت: با گسترشی که رسانه‌ها در مرزهای میان انسان‌ها فراهم آورده‌اند، وابستگی هویت اجتماعی به مکان‌های فیزیکی رو به کاهش است.
۵. فرهنگ مشترک: تفاهم مشترک، زبان یکسان، و نظم پذیرفته شده در هر جامعه، راهنمای پیوند اجتماعی هستند. جنبه‌های فرهنگی مرزهای بیرونی یک جامعه را تشکیل می‌دهند.
۶. نیروی گروهی: در جایی که نیروی گروهی کارآمد باشد، افراد به یکدیگر و به جامعه تکیه خواهند کرد. شاید به این دلیل است که کارآفرینان سودای دگرگونی جهان را در سر می‌پرورانند.
۷. مسئولیت مشترک: خدمت به جامعه، علاوه بر محلی مناسب برای کار کردن، جلب هوشمندان و هویت آفرینی، نیرویی یکپارچه کننده است.

شرکت‌های اینترنتی به یاری شبکه جهانی وب خود حالت جهانی دارند. از این رو، به جای جهانی‌گرایی، محلی‌گرا هستند. خدمت به کاربران محلی و فراهم نمودن پایگاه‌های محلی در کشورهای گوناگون.

جامعه برخط (on line) یکی از سه عامل همراه با کسب و کار الکترونیکی (جامعه، محتوا، بازرگانی) است. در جوامع برونو خط (off line) پیدایش روحیه بهره‌گیری از تحولات اینترنت (حق انتخاب بیشتر برای مشتری، ارتقای ظرفیت برای نظام آموزش، تأمین بازار بزرگ‌تر، امکان رشد درونی گسترده‌تر برای کسب و کار) بسیار ضروری است.

موفقیت شرکت ئی بی (بزرگترین سایت حراج اینترنتی) نشان دهنده کنش و واکنش جامعه‌های برخط و برونو خط با یکدیگر است.

ئی بی، از بازرگانی الکترونیکی تا جامعه برونو خط شمار کاربران ئی بی در ماه ژوئن ۲۰۰۰ به ۱۲/۶ میلیون یعنی چهار برابر پانزده ماه قبل خود و بسیار بیشتر از ۸۸... نفری رسید که در فصل نخست سال ۱۹۹۷ از سایت این شرکت دیدار کرده بودند. فروشن نخستین فصل سال ۲۰۰۰ در حدود ۶/۴ میلیارد دلار و شمار کالاهای عرضه شده بیش از ۴ میلیون در ۳۰۰ گروه بوده است. تحلیل گران پیروزی عمده ئی بی را مدیون جامعه شیفته و حتی معتقد‌گونه‌ای می‌دانند که توانسته ایجاد کند.

ئی بی برای همه کاربران محیطی فراهم آورده که خود را عضو یک جامعه احساس می‌کنند. فرآیند خرید / فروشن مؤثر و مطمئن است. فرآورده‌های عرضه شده هر روز بهتر از روز پیش می‌شوند.

ئی بی خود را سازمانی ساخته مردم، رأی مردم و در خدمت مردم می‌داند. سازمانی که اعتماد در آن موج می‌زند و دادوستدکنندگان یکدیگر را آشکارا و برروی صفحه نمایشگر ارزیابی کرده و امتیاز می‌دهند. گروهی از کاربران ئی بی داوطلبانه مانند شبگردان محله مواطن هستند که از این نظام سوء استفاده نشود. کاربران در ئی بی خود را همانند شهر وندان یک جامعه کوچک اینترنتی احساس می‌کنند. اعضای ئی بی به صورت مستقیم با یکدیگر کنش و واکنش دارند و کمتر با شرکت در تماس هستند.

جوامع را ارتباطات انسانی می‌آفرینند نه رایانه‌ها. ارتباطاتی که شبکه‌های الکترونیکی فراهم می‌آورند، بنگاه‌های اجتماعی را به صورتی نیرومند و کارآمد دگرگون می‌سازد. بسیاری هنوز بر این باورند که فناوری نوین به معنای بردن رایانه به سازمان است. در حالی که این، کم‌اثرترین و کم اهمیت‌ترین پیامد بوده و اغلب به فردگرایی انسان می‌انجامد. به کارگیری شبکه است که می‌تواند در برپایی جامعه و بالا بردن کارآیی آموزش به شایستگی کمک کند.

توان افزایی اعضا دو رویه دارد. همان نیرویی که به کسب و کارها و سازمان‌ها فرصت آفرینش جوامع را می‌دهد، به جامعه نیز امکان می‌دهد تا در برابر آنها بایستد. هنگامی که کاربران احساس عضوبت کنند، می‌توانند با دگرگونی‌ها مخالفت ورزیده و فناوری سازمان را علیه آن به کار گیرند. چالش‌های تازه و مهمی که اینترنت در برابر همگان قرار داده، مثل این است که شورای شهر ۲۴ ساعته و در ۷ روز هفته نشست داشته و ساکنان دهکده جهانی هرگاه که بخواهند، بتوانند در بحث‌ها و گفتگوها وارد شوند. موضوع جالب توجه اینکه برخی از جنبه‌های ناکارآمد سازمان‌های سنتی، در سایه وضعیت تازه، نابود می‌گردند.

دسترسی پرتابل به اطلاعات و توان نهفته برقراری ارتباط بی واسطه با هر کس و هر جا، فرهنگ الکترونیکی را متفاوت از محیط و فضای سنتی ساخته است. کسب و کارها و دیگر سازمان‌های جاافتاده ناچارند روش رفتار "قارچ‌گونه" با مردم را کنار بگذارند. مدیریت قارچ‌گونه، کارکنان و مشتریان سازمان را در تاریکی نگهداشته و هنگامی که رسیده شدند، از آنها بهره‌برداری می‌کند. در دیوانسالارهای بزرگ، اطلاعات را ابزار قدرت می‌دانستند: «من چیزی را می‌دانم که شما نمی‌دانید.» کسب و کار الکترونیکی همانند ذره‌بین بزرگی است که به دست مشتری می‌دهی تا سراسر فعالیت‌های شما را با دقت و گستردگی به تماشا بنشیند. در هر بخش دیگر هم که مشکل یا ناکارآیی وجود داشته باشد، بزرگ نمایی می‌شود. شفافیت یکی از قانون‌های تازه بازی است.

شکل گرفتن جامعه‌ای وفادار به یک شرکت می‌تواند به معنای پیدایش دشمنی انتقام گیر برای دیگر شرکت‌ها باشد. رخداد انقلاب در یک سازمان، همانند اعلامیه مرگ سازمانی دیگر است. سومین عامل مهمی که در سایه پیدایش اینترنت شکل گرفته، بررسی میزان خطرناکی یا بی‌خطری آن برای شرکت‌های موجود است.

اکنون که این مطالب را می‌خواهد چه وضعی دارید؟ یک مشتری توأم‌مند، یک کارآفرین شیفته، یا مدیری در حال جنگ هستید؟ بینید در کدام وضعیت از قسمت‌های زیر هستید:

- ① افسون شده‌اید؟ همانند هیپنوتیزم شده‌ها سخت به اینترنت باور دارید و مایل نیستید که هیچ نکته منفی درباره این پدیده بشنوید.
- ② سردرگمید؟ در میدانی فعالیت می‌کنید که مورد تهدید اینترنت است و نگران آینده کسب و کار خود هستید.

پریشانید؟ پژوهش‌ها و مصاحبه‌ها در زمینه فرهنگ الکترونیکی نشان می‌دهد که مردم از چگونگی پیشرفت آن نگرانند. حتی دلباخته‌ترین طرفداران جامعه شبکه‌ای از وضعیت نامطمئن و رخدادهای پیش‌بینی نشده در این راه گفتوگو می‌کنند و آن را پریشانی‌آور می‌دانند.

اینترنت بر افراد تأثیر گذاشته و توان گزینش راه و پیاده کردن آن را در اختیارشان می‌گذارد. بایستی آگاه و به هوش باشیم و به یاری ساز و کارهای فنی و حقوقی، خود را از تأثیرات ناخواسته و ناروای اینترنت در امان بداریم. خوشبختانه امکانات شبکه‌های اینترنت به بالا رفتن ارزش‌های انسانی کمک می‌کند و زمینه بهره‌گیری از هر دو امتیاز دوری و جدایی و تمرکز اجتماعی را فراهم آورده است.

چنین می‌نماید که داتکام‌ها در سال‌های آغازین با دنیای رؤیایی و درآمد آسان روبه‌رو بوده‌اند. در آن دنیا اکنون قانون‌های کهنه بازنویسی شده و فرهنگی مناسب روز جوانان شکل می‌گیرد. خانه با آشپزخانه در مرکز آن به دفتر کار تبدیل گردیده است. کارکنان موقتی هستند، ولی ارتباط با برونو سازمانی‌ها درازمدت می‌باشد.

تازه‌واردان با تجربه‌های اندک به قله می‌روند و سرنوشت شرکت‌ها را رقم می‌زنند. جوانان، آموزگار سالمندان گردیده‌اند. همانند وضعیت آليس در سرزمین عجایب است که همه چیز را در آینه و وارونه می‌بینید. تنها تفاوت این است که در سرزمین فردا (دنیای خیالی ابرفضای اینترنتی) نمی‌توان ایستاد و به گفتگو پرداخت، باید پیوسته دوید.

آیا برای گذر به دنیای فردا، همچنان به جوانانی خیال‌پرور همچون آليس در سرزمین عجایب نیاز داریم؟ داتکام‌ها می‌دانند که در ابرفضای نوین با شگفتی‌ها، درگیری‌ها و تله‌های مرگ روبه‌رو هستند، ولی در نزد خود مطمئن می‌باشند که راهی درست را برگزیده و به بازی مناسبی سرگرم‌مند. در پژوهشی که از فرهنگ الکترونیکی به عمل آمده، ۸۸ درصد شرکت‌های داتکامی عقیده داشته‌اند که اینترنت سراسر جنبه‌های قابل تصور کسب و کارهای آینده را دگرگون خواهد نمود. رهبران جوان اینگونه شرکت‌ها کمتر احساس اطمینان می‌کنند، زیرا گروه بزرگی از شرکت‌ها را می‌بینند که دیری نمی‌پایند. در برابر، آنانی که کسب و کاری استوار دارند، در انتظار پاداشی بس بزرگ هستند: چیرگی برساسر جهان.

جوانان در دنیای داتکام بیش از سهم خود حضور دارند. شمار نوجوانان در فعالیت‌های اینترنت محور، باشتاب رو به افزایش است. برخی از نوجوانان حتی پیش از رسیدن به سن مجاز برای رانندگی خودرو، به کسب و کارهای اینترنتی می‌پردازند. ایشان در بیست و دو سالگی کارآزموده به حساب می‌آیند.

نسل کنونی در یک جو انقلابی رشد می‌کند، جوانان دانشی را به جامعه عرضه می‌کنند که از دست دیگران برنمی‌آید. تنها کسانی که در اینترنت زندگی می‌کنند، توان پیش‌بین آینده را دارند.

از آن جایی که اغلب متخصصان در زمینه اینترنت جوانان بوده‌اند، در آغاز پیدایش گسترده داتکام‌ها، تمایل ویژه‌ای نسبت به تازهواردان جوان در برابر با تجربگان در صنایع و شرکت‌ها به چشم می‌خورد. در درون شرکت‌ها تنش‌های میان‌نسلی بالا گرفته بود. حرفة‌ای‌های سالم‌دان از اینکه جوان‌ترها به حرف آنان گوش نمی‌دهند، خشمگین بودند. خط سni، جداکننده گروه‌ها شده بود. بزرگ‌ترها می‌خواستند تجربه‌های خود را پیاده کنند و جوان‌ترها آنها را دیگر کارساز نمی‌دانستند. سالم‌دان به اشتباه تجربه را با سن سنجیده و حاضر به یادگیری از جوانان نبودند.

جوانی به معنای بی‌تجربگی نیست. کارآفرینان جوان در رسانه‌ها بسیار نام‌آور هستند، ولی در پشت سر هر سازمان موفق افراد با تجربه جای گرفته‌اند.

مدیران با تجربه باید جوانان را به حساب آورده و علاقه‌مند به پذیرش مربی‌گری و یادگیری از آنان باشند. سالم‌دان بایستی از محیط ساخته جوانان تأثیر پذیرفته و کار در شرایط تازه را بیاموزند.

شرکت‌های موفق نشانده‌ند هر دو جنبه شیوه کار و اجزای فرهنگ شرکت‌های جوان داتکام هستند. موارد فراوانی از راهبردها، ویژگی‌های سازمانی و نکات فرهنگی وجود دارند که در برقراری بنیاد موفقیت برای گسترش کسب‌وکار و پیروزی‌های آینده مؤثرند. شرکت‌های موفق با به کار بستن فناوری، خدماتی ارائه می‌کنند که در دنیای بر خط (on line) بی‌نظیر می‌باشند. میان فناوری، مدیریت بازار و محتوا فرآورده‌ها، پل و پیوندی استوار برقرار می‌سازند. هر یک از کارکنان شرکت موفق در بخش ویژه‌ای خبره است، ولی همچوینی می‌کوشند تا از دیگر بخش‌ها نیز آگاهی‌های مناسبی به دست آورند. تعهد حرفه‌ای، فنی و ارتباطی فراوانی در جریان است. تا برنامه‌ها به‌هنگام اجرا گردیده و به قول و قرارها وفا شود. شرکت‌های موفق، همانند بسیاری از سازمان‌های امروزی، مشتری / کاربرمدار بوده و از توان نوآوری و پژوهشتاب برخوردارند.

اشکال کار در تنها تکیه کردن بریکی از دو جنبه "سبک" یا "مفهوم" می‌باشد. داتکام‌های موفق از ابتدا خواسته‌اند تا کسب‌وکاری پایدار (سازمانی متشکل از جامعه‌های یکپارچه) برپا سازند و هدفشان تنها قانع کردن خریداران سهام نبوده است. از طرف دیگر داتکام‌های مسئله‌دار بیشتر به فکر ظاهر کار، زرق و برق و تفریح بوده، بدون آنکه بینانی استوار برای کسب‌وکار خود فراهم آورند. از این رو باید نسبت به تازه‌کاران بی‌هویت، تا زمانی که به تحول و رشد نرسند، بدین بود.

بسیاری از نوپاها که کاربران خود و خواسته آنان را نمی‌شناسند، به روش‌های خاص در بهره‌گیری از فناوری نیندیشیده‌اند و از پشتوانه و یاری‌های شرکت مادری با تجربه محروم‌ند. نظارت بزرگ‌ترها را نیز قبول ندارند.

دادکام‌های متکی به مفهوم

"هزینه کردن" هوشمندانه: فضایی را اشغال "کسب درآمد" از هوشمندی: جایگاهی و درآمدزا بیافرینید. مشتری‌پسند کنید، پول سرازیر می‌شود.

شناخت عمیق از کاربران

دادکام‌های متکی به سبک

شناخت ناهمگون از کاربران

دگرگونی برنامه‌ریزی شده

دگرگونی گزینشی

مخاطبان اصلی: کاربران / مشتریان

مخاطبان اصلی: بازار سرمایه

فناوری: زیر نفوذ بازاریابی / روابط عمومی فناوری: تراز شده با مفهوم بازاریابی

تساوی غیرواقعی: مهار در دست بنیان‌گذار ارتباطات باز فراوان: درگیری همه دست‌اندرکاران هرم قدرت نهفته، کیش شخصیتی	فعال
انعطاف‌پذیر: گزینه‌ها فراوان، ولی نظمی روشن برقرار	غیرجذی: حتی در قرارهای تحويل و هماهنگی‌ها
تفریح به‌جا: پاداش کارها، برخاسته از پایین سازمان	تفریح اجباری: جاری از بالای سازمان، تأثیرگذار برکار
رعایت اخلاق اجتماعی: تعهد خدمت	تنها کاربرد: کسب و کار محور

سبک در برابر مفهوم در نهاد اینترنت نیز به چشم می‌خورد. در حقیقت دو اینترنت داریم: یکی در پشت پرده، بخش‌های فنی تأمین و عرضه خدمات اینترنتی و ارتباط کاربران به شبکه. دیگری آنچه بر صفحه نمایشگر و در سایتها می‌بینیم، چیزی که مردم را به دنیای ^{آبر}فضای اینترنتی می‌برد. بخش دوم بیشتر جنبه سبک و شیوه فرهنگ الکترونیکی دارد.

برخی عقیده دارند اینترنت قوانین رقابت را از نو خواهد نوشت، معیارهای سنتی اداره سازمان‌ها را دگرگون خواهد کرد و فرصت‌های بسیاری برای رشد کسب و کارها فراهم خواهد کرد. گروهی دیگر اعتقاد دارند که فعالیت‌های الکترونیکی به کناری نهاده خواهد شد. زیرا بیش از آنچه می‌تواند، قول داده و پست الکترونیک هم بسیار وقت می‌گیرد و از بهره‌وری می‌کاهد و شکست پیاپی داتکام‌ها را نیز شاهد مثل بدینی خود می‌آورند.

سازمان‌هایی که مملو از بدینان هستند، تلاش دارند تا آنجا که ممکن است کمتر به دنیای اینترنت وارد شوند. یکی دو سایت برپا می‌کنند و آن را نهایت کار می‌دانند. یک شرکت با برپا نمودن چند سایت اینترنتی، که حالت و کارکرد وسایل آرایشی را دارد، تغییری نخواهد یافت. پیروزی در این راه نیازمند بازاندیشی و مهندسی دوباره الگوی کار و سراسر سازمان است. نیازمند چالش با افکار کهن در زمینه ارتباط با مشتریان (درون و برون سازمانی)، تصمیم‌گیری، روش کار و عملیات، رفتار مدیریتی و پاداش دهی و حفظ کارکنان می‌باشد. اینها مسایل انسانی و غیر فنی هستند.

شرکت‌های جاافتاده برونو خط به دو گروه اصلی تقسیم شده‌اند: چابک‌ها و کندروها. این تقسیم‌بندی از پاسخ به پرسش‌ها و نیز متحول شدن (یا نشدن) آنها در زمینه بهره‌گیری از اینترنت ناشی شده است. چابک‌ها کسب‌وکار بنیادین را با شتاب و زودتر از رقبایان به حوزه اینترنت کشانده و از نتیجه کار و رسیدن به هدف خود خشنودند.

کندروها دیر به راه می‌افتد و کم‌ترین بهره‌برداری را از اینترنت می‌پذیرند. به گونه‌ای که از رقبایان وامانده و از دستاورده خود ناخشنودند.

چابک‌ها اینترنت را با آغوش باز پذیرا شده آن را فرصتی برای ارزیابی و پیسازی کسب‌وکار کنونی و بهره‌برداری‌های دیگر از فناوری نوین به حساب می‌آورند. به نظر می‌رسد که به روش سازمند و گام به گام با موضوع برخورد می‌کنند. منتظر نمی‌مانند تا برنامه‌ای یکپارچه و مدون از سوی مدیریت بالا بدین منظور ابلاغ و اجرا گردد. به تجربه‌های گوناگون دست می‌زنند تا به روند مناسب برسند. سپس موضوع را به سطح بالای رهبری سازمان منتقل می‌نمایند تا پشتیبانی آنان را برای ثبت‌ 登記 برنامه و گسترش به سراسر کشور به دست آورند. کوشش می‌شود تا ضمن حفظ استقلال واحد اینترنت، هماهنگی و همکاری آن با بخش‌های برونو خط سازمان به خوبی برقرار گردد. با وسوس و پرسش‌گری آغاز می‌کنند و رفته رفته فرهنگ الکترونیکی و الگوی تازه را در سراسر سازمان به جریان می‌اندازند.

کندروها به گونه‌ای دیگر با موضوع دگرگونی روبرو می‌شوند. با انکار پدیده نو آغاز می‌کنند. به جای پرسش و جستجو در زمینه توانمندی‌های فناوری نو، آن را کم‌اهمیت جلوه داده و گمان می‌کنند که می‌شود آن را به فراموشی سپرد، یا تنها اندکی به کار گرفت. به جای انعطاف‌پذیری و برانگیختن کنجکاوی سازمان در فهم تفاوت‌های تازه، اجازه می‌دهند تا پیروزی‌های گذشته چشمان آنان را کور کرده و تصور کنند که می‌توان با این مورد نیز به‌آسانی کنار آمد.

گاهی افکار با خشم و سرزنش همراه می‌شود. این حالت تنها موجب هدر رفتن نیرو و توان بیشتر سازمان شده و واماندگی را افزایش می‌دهد. مرحله دوم کار کندروها در زمینه دگرگونی، پذیرش و پرداختن به ظواهر است. به جای نوآوری و خلاقیت، اغلب به تقلید روی می‌آورند. گاهی نیز زود شیفته پیروزی‌های اندک خود می‌شوند و رقبایان را دست کم می‌گیرند. به دگرگونی‌های ژرف درون‌سازمانی نمی‌پردازند و آنگاه که چابک‌ها به نوآوری می‌رسند، اینها تازه به تقلیدی دست دوم پرداخته‌اند.

چالش بزرگ پیش روی کندروها، گذر از مرحله دگرگونی‌های ظاهری به دگرگونی‌های راستین و بنیادی می‌باشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رهبری شرکت‌های کندر و تنها هنگامی که شاهد کارآیی و سوددهی آشکار فناوری نو شوند، بدان تن در می‌دهند.

حتی شرکت‌های چابک نیز برای درک محیط و چگونگی کارکرد دنیای شبکه محور، به تلاش شایسته نیاز دارند. چالش بزرگ، شناخت چگونگی کنش و واکنش بخش‌های مختلف است که با روند سنتی بسیار متفاوت می‌باشد.

به طور خلاصه، شرکت‌های چابک با دیدی مثبت و امیدوار به میدان کسب‌وکار الکترونیکی پا می‌گذارند و به عوامل بنیادین فرهنگ آن نزدیکند.

این عوامل عبارتند از:

- ① راهبرد تمرین‌های اجرا و بسازی را پیش می‌گیرند.
- ② در رابه روی شریک‌های فراوان می‌گشایند.
- ③ سازمان‌های کوچک یا خته‌مانند را یکپارچه می‌کنند.
- ④ فرهنگی می‌آفرینند که نخبگان را جلب و نگهداری می‌نماید.

در دنیای پر شتاب اینترنت سازمان‌ها باید برای خود ظرفیتی بسازند که زنجیره‌ای از پیروزی را به بار آورد. آنان برای این مهم به امواج سرکش نیازمندند.

مدیریت سنتی، همانند برنامه تئاترهای سنتی، در هر فصل دسته‌ای از نمایشنامه‌های تازه یا تکراری از روی نوشته‌ای مشخص اجرا می‌کنند. به هر هنرپیشه نقشی واگذار می‌شود و واژه‌هایی که باید به زیبایی و همواره یکسان ادا کنند. مرزها از پیش نشانه‌گذاری شده و هر هنرپیشه‌ای که تک روی کند مورد انتقاد قرار می‌گیرد.

برخی از شرکت‌ها هنوز هم خواهان تنظیم برنامه‌ای کامل پیش از آغاز به حرکت هستند. از شغفت‌زدگی بیزارند در حالی که اینترنت و بازرگانی الکترونیکی پر از شگفتی‌هاست. مدیر ارشد یک شرکت "داتکام خواه" می‌گوید:

«ما در محیط کار می‌کردیم که همه چیز حساب شده و از پیش روشن بود. طراحی و عرضه هر فرآورده نو ۲۴ تا ۱۸ ماه به درازا می‌کشید. اینک در واحد الکترونیکی شرکت با شتابی پیش می‌روند که برای بسیاری از ما همراه شدن با آنها دشوار است.»

نوآوری در ذات خود با ابتکار همراه است. زیرا نمی‌توان واکنش انسان‌ها را در برابر چیزی که هرگز ندیده‌اید، چیزی که هنوز اختراع نشده، یا امروز که رخ نداده است دانست. انسان گاهی نیازهایی دارد که خودش هم به خوبی نمی‌شناسد، یا توان توضیح آنها را ندارد، ولی همین که ببیند، می‌پذیرد.

فرهنگ ابتکار فرهنگ آینده‌گر است. پیروی از روش تئاترهای ابتکاری بسیار مناسب کار با اینترنت است. این فناوری خود مشوق دگرگونی‌های پر شتاب می‌باشد. به دو دلیل مهم و بزرگ، رهبران نمی‌توانند صبر کنند تا همه چیز آماده و تراز شود. آنکه فرمان حرکت بدھند.

نخست اینکه کارکنان مهارپذیر نیستند و برخی کاری را می‌کنند که خود می‌خواهند. دوم تأثیر هزینه‌زاست. اقتصاد شبکه‌ای نشان داده که اگر دیر جنبید، ورود دشوار، یا دست کم پرهزینه خواهد بود. بنابراین چنانچه سیاست بسازی و تراز نمودن‌های بعدی در جریان باشد، هرگونه حرکت کردن، بهتر از درجا زدن است. زود واکنش نشان دادن بهتر از کامل شدن پیش از حرکت است.

شرکت‌ها باید هر چه را مانع حرکت است کنار بگذارند. نباید منتظر برنامه بی‌نقص، اطلاعات کامل، بررسی دقیق آنچه گذشته است، و ترس از اشتباہ ماند. فرهنگ الکترونیکی، یادگیری، دگرگونی پذیری و حرکت را می‌طلبد. شرکت‌های چابک زود متحول می‌شوند زیرا به هنگام آغاز کرده‌اند. **شرکت‌های چابک بر دسته‌ای پیاپی از موج‌های دگرگونی و خلاقیت سوار می‌شوند و پیروزی‌ها را یکی پس از دیگری در آغوش می‌گیرند.**

شرکت‌های "داتکام خواه" به بازرگانی الکترونیکی روی می‌آورند تا بدین وسیله رقیبان را به شریک تبدیل نماید. در این فرآیند، در دسترسی به اطلاعات گسترده جهان تازه برروی همه شریکان گشوده می‌شود. گروه‌های پشت پرده و پشتیبان برترین فناوری‌ها را برای تسهیل این هدف فراهم می‌آورند. شرکت‌های مالی نیز منابع را در اختیار همه گروه‌های مستعد، که توان بهره‌گیری از مشارکت‌ها را دارند، قرار می‌دهند.

عنوان‌های گوناگونی همچون:

"دادو ستد اینترنتی، مشارکت الکترونیکی، سازمان‌های الکترونیکی، ترکیب‌های شبکه‌ای و ...." رواج یافته که می‌توان با آنها یک فرهنگ واژه‌های نو ساخت. ولی شرح و ثبت چیزهایی که پیوسته در حرکت و دگرگونی بوده و با هم ارتباط نزدیک و همپوشانی پیچیده دارند، بسیار دشوار است. واحدهای اینترنتی درازمدت، انحصاری و دارای مرزهای مشخص نیستند. ارتباط‌ها محدود نبوده و جنبه جهانی دارند. دنیای ابرفضای اینترنتی همانند پدیده‌ای است که از جهانی دیگر آمده باشد. کاسفان و راهنمایان دنیای پیوندها، سازمان‌هایی ویژه و از گونه‌ای تازه‌اند که در جستجوی همکاری‌های سودمند و برخوردار از امتیاز‌های بی‌سابقه می‌باشند.

اتحادهای راهبردی، گسترش کسب‌وکار کنونی، ایجاد جامعه‌ها و وابستگان، ارتباط‌های مشارکتی از نمونه‌های آن هستند. عنوانی که به چنین افراد و سازمان‌ها می‌توان اطلاق کرد "همکاری‌آفرینان" است. همکاری‌آفرینان در برقراری پیوندهای انسانی و عملی خبره‌اند. پیوسته در جستجوی یافتن راه‌هایی نو هستند تا نیروهای خودی و شریکان را به صورت‌های مختلف ترکیب کرده و بهره‌برداری‌های تازه‌ای بنمایند. سازمان‌ها را به هم نزدیک‌تر می‌کنند، انسان‌ها را به هم معرفی می‌کنند، و روابطی را میان گروه‌ها برقرار می‌سازند که انگار سال‌ها پیش متحد هم‌دیگر بوده‌اند.

در آسمان ستارگان فراوانی وجود دارد. همکاری‌آفرینان فرسته‌های چشمک‌زن ستاره‌های دور از هم را گرد آورده و یک صورت فلکی آشکار به وجود می‌آورند. در دوران اینترنت برپاداشتن شبکه‌هایی از شریکان برای موفقیت، بسیار با اهمیت و ضروری است. بنابراین، رهبران باید به موضوع همکاری‌های شبکه‌ای توجه ویژه داشته باشند و آگاهی از مزايا و درس‌های برگرفته از آن را در سازمان خود گسترش دهند.

عوامل اجرایی این مهم عبارتند از:

- ① تمرکز برآینده
- ② تأکید بر اکتشاف و نوآوری
- ③ سرمایه‌گذاری برای ایجاد ارتباطهای استوار
- ④ اعتمادآفرینی
- ⑤ تخصیص مناسب منابع
- ⑥ توجه از سوی مدیران ارشد
- ⑦ غرق شدن در کسب و کار شریکان
- ⑧ استوار نمودن شبکه، ایجاد تاروپودهای چند لایه از ارتباطهای انسانی
- ⑨ اعمال سیاست تدبیر و تدبر
- ⑩ حذف مواعظ سازمانی بر سر راه مشارکت

تا پریشان نشود، کار به سامان نرسد.

شرکت‌های جا افتاده کنونی ناچارند تا بی‌درنگ راهی به سوی دنیای نو بگشایند و با گماشتن هنرپیشه‌های تازه و صحنه‌آرایی‌های تازه جای پایی در میان مشتریان اینترنتی بازکنند. اینترنت را نباید تنها یک کanal پنداشت. اینترنت رابطی است که به همه کانال‌ها پیوند می‌خورد. با رفتن به فضای برخط شرکت‌ها رفته درمی‌یابند که بایستی عملیات سنتی را به گستردگی بازنگری کنند.

یک پرسش در دو سطح از پیچیدگی در برابر شرکت‌ها مطرح می‌شود.

سطح محدود: چگونه کسب و کار الکترونیکی خود را سازمان دهیم؟

سطح گسترده: سراسر سازمان را چگونه تغییر دهیم؟

بخشنخست روآوردن صمیمانه شرکت به مشتریان برخط را می‌طلبد. در حالی که مخاطب بخش دوم پرسش، چالش‌های بزرگ درون‌سازمانی است. پژوهش‌ها نشان داده که چاپک‌ها انعطاف پذیرتر، همکاری کننده‌تر و با تفویض اختیار بیشتر به کارکنان، بسیار متفاوت از شرکت‌های کنдр و عمل می‌کنند. در این شرکت‌ها:

- ① واحدها و بخش‌ها به جای تکروی، همکاری دارند
- ② برخوردها را به چشم فرصت خلاقیت می‌نگرند
- ③ کارکنان اجازه انجام هر کاری (مجاز) را دارند
- ④ تصمیم‌ها به جای ارشدیت، توسط آگاه‌ترها گرفته می‌شود.

کار در فرهنگ الکترونیکی از سازمان می‌خواهد تا مانند جامعه‌ای هدف‌دار و بالغ‌بیزه رفتار کند. کارکنان در جامعه با احساس عضویت (به جای استخدام) افزون بر انجام وظایف خود، نسبت به دیگران نیز مسئولیت می‌پذیرند.

یکپارچگی سازمانی به یاری اینترنت، با سازمان متمرکز سنتی متفاوت است. در اینجا نیازمند به انعطاف‌پذیری ساختار و توان افزایی کارکنان هستیم که پیامدهش خلاقیت و نوآوری است. در شبکه جهانی اینترنت به جای دیوانسالاری بیشتر با یک جامعه روبرو هستیم. دیوانسالاری برخوردار از ساختاری هرمی، ارتباط‌های از پیش تعریف شده و فرماندهی و پایش است. اطلاعات از بالا به پایین و در حد نیاز زیردستان سرازیر می‌شود. در جامعه، افزون بر پذیرش مقررات و قانون‌های مدون، اعضا داوطلبانه بسیاری فعالیت‌های دیگر را هم به عهده می‌گیرند. ممکن است که جامعه در نقشه و نمودار مشخص شده باشد، ولی پیوندهای عاطفی نیز موجود است. جامعه برخوردار از هر دو عامل کالبد و روان می‌باشد. دیوارهای سنتی جدایی واحدهای سازمانی باید فروریزند تا زمینه آفرینش و رشد جامعه فراهم گردد. همچنین باید توجه داشت که در جامعه نوپا، دیوارهای تازه‌ای برپا نشود.

شش عامل در آفرینش جامعه سازمانی موفق مؤثرند:

۱. ساختار تراز شده
۲. روش‌ها و انضباط مشترک
۳. ارتباط‌های چند کاناله چند سویه
۴. یکپارچه‌سازی
۵. ارتباط‌های مرزشکن
۶. هویت مشترک، سرنوشت مشترک

انسان به عنوان نیروی کار بزرگ‌ترین سرمایه دهان هستی است.

بزرگ‌ترین دارایی شرکت، کارکنان و بزرگ‌ترین دردسر نیز کارکنان است. هدف عمدۀ جلب کارکنان، انگیزش کارکنان و نگهداری کارکنان است. سازمان‌ها در سراسر جهان به رقابتی باورنکردنی در به چنگ آوردن هوشمندان پرداخته و در این راه با بحران و مقررات بی‌سابقه‌ای روبه‌رو هستند.

کمبود نیروهای خبره در فناوری نوین، غول‌ها را نیز همانند کارآفرینان تازه‌وارد به بازار، با جنگِ ربودن هوشمندان درگیر ساخته است. درست مانند میدان جنگ، از راه فرستادن جاسوس و بررسی نیروهای دشمن، به گزینش و ربودن اقدام می‌کنند.

رقابت در به چنگ آوردن و نگهداری هوشمندان، تا اندازه‌ای ناشی از جنگ اشتیاق به حضور در ابر فضای اینترنتی می‌باشد. شرکت‌ها باید در این محیط بر جسته کارهای بزرگ، با سازگاری چشمگیر ارائه دهند.

اشغال درازمدت در سازمانی بزرگ و نیرومند، دیگر نشانه یک زندگی کاری پیروزمندانه نیست. انسان‌ها اکنون بیش از تأمین شغلی، خواهان تأمین مالی هستند. امروزه راههای فراوان‌تری برای رسیدن به تأمین مالی در اختیار است.

آشکار است که هوشمندان آکاه به فعالیت‌های اینترنت‌محور، مانند درخت در یک مکان ماندگار نشده و ریشه نمی‌دوانند. همانند جانوران هستند که برای یافتن فرصت‌های بهتر، پیوسته در حرکت و تکاپو می‌باشند. دانشگران خانه بدوش و کوچ‌گر هستند.

اولویت شماره یک بسیاری از شرکت‌ها، جذب نیروهای هوشمند به هر بهایی است. همین نیروها هستند که اغلب ارزش یک شرکت اینترنتی موفق را در بورس سالیانه چند برابر می‌کنند، ولی کارفرمایان نیز ناچارند تا حدودی برای پرداخت‌های خود در نظر بگیرند.

اما بایستی قبول کرد چنین سرمایه‌گذاری‌هایی در حقیقت موفقیت امروز است که به خشنودی فردا منجر خواهد شد. به همین دلیل است که طرح‌های پاداش آینده‌محور (مانند واگذاری سهام به کارکنان) تأثیر بهسزایی دارند. در این حالت کارکنان نسبت به سازمان احساس مالکیت پیدا می‌کنند و این امر بر کارکرد آنان اثر می‌گذارد. از جمله پیامدهای این‌گونه پاداش‌ها، موارد زیر را می‌توان برشمود:

- ① احساس بادوامی و ماندگاری شرکت، به ویژه برای تازه استخدام شدگان
- ② احساس مالکیت و مشارکت در بهسازی و نوسازی سازمان
- ③ انگیزه دادن به باتجربه‌ها در یاری و کمک رسانیدن به تازه‌کاران

به هر حال برای برنده شدن در پیکار "جذب هوشمندان" بایستی سه جنبه امروزین تعهد یعنی:

— چیزه دستی ← — توجه به امروز، اندیشه فردا

— عضویت ← — برخورداری از کمک‌های "ما" به "من"

— معناداری ← — باور به هدفی بزرگ‌تر

را شناخته و رعایت کنند.

چگونه به نقطه دلخواه بررسیم و آنجا ماندگار شویم؟

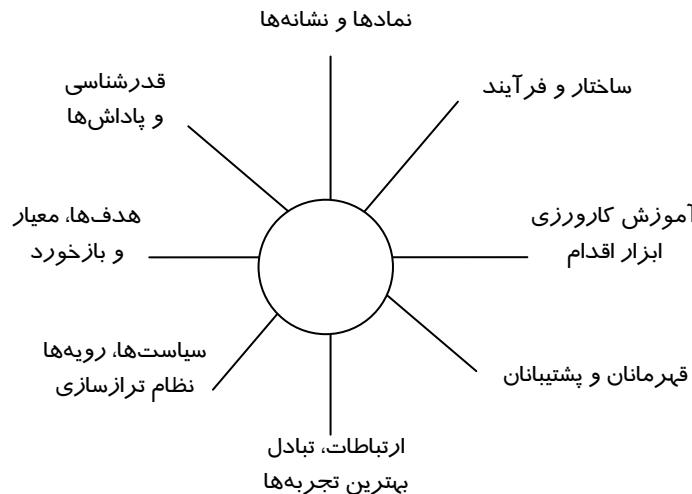
بایستی بدانیم که فرهنگ الکترونیکی روندی به غایت متفاوت از زندگی است. گنجهای پر از اشیای مورد نیاز ما نبوده و با اندکی تغییر دکور شکل نمی‌گیرد. این فرهنگ نیازهای مشخصی برای دگرگونی دربردارد که عبارتند از:

- نیاز به نوآوری‌های پرشتاب، شرکت را به سوی راهبرد تمرين‌های تئاتری (تمرين و بهتر هر دور از دور پیش) می‌کشاند.
- هدف (بزرگ و باشتاب در همه جا) تکیه بر شبکه شریکان را افزایش می‌دهد.
- افزایش نیروی مشتریان، شرکت‌ها را وامی‌دارد تا با همه دست‌اندرکاران همچون اعضای یک جامعه رفتار نموده و پیش از شناخته شدن هر عیوبی، خود به کشف و رفع آن بپردازند.
- رقابت در جلب هوشمندان سبب می‌شود تا شرکت‌ها در کنار پرداخت‌های خوب، به آفرینش محیطی بپردازند که در آن چیزهای دستی، عضویت، و معناداری، برای کارکنان فراهم گردد.

اینها نیازهایی هستند که در همه فعالیت‌های روزانه خود را نشان می‌دهند. تحقیقات نشان داده که برخورد مثبت با دگرگونی، توان افزایی کارکنان را در پی دارد. فرهنگ دگرگونی‌پذیری به معنای همه چیز را به کمال و درست انجام دادن نیست بلکه به معنای همه چیز را با شتاب انجام دادن، از آن یادگرفتن و سپس به شیوه‌ای نو و کارآمد درآوردن است. پرسش این است که شرکت‌های موجود و آنانی که برای همراهی با دگرگونی شکل نگرفته‌اند، چگونه می‌توانند با شتاب اینترنت تغییر کنند؟ برخی گمان دارند که چاره کار برپا نمودن سازمان‌های نو و سپردن کارها به دست کسانی است که در این فرهنگ پرورش یافته‌اند.

این نظر درست نیست. در شرکت‌های جا افتاده، ارزش‌های چشمگیری آفریده شده و بخش بزرگی از اقتصاد جامعه‌ها بر دوش آنها می‌باشد. بنابراین، باید کاری کرد که چرخ دگرگونی در این سازمان‌ها به گردش درآمده و رفته رفته شتاب گیرد. این اقدام با یک دگرگونی بزرگ و یکباره شدنی نیست فرهنگ دگرگونی (سکوی پرش به سوی بازگانی الکترونیکی) باید در شیوه‌های کار سازمان برنامه‌ریزی گردد. بدون تن دادن به دگرگونی بنیادین و سازمند، شرکت دوباره به روش دیرین و الگوهای کاری گذشته خود بازمی‌گردد.

الگوی ساده‌ای وجود دارد که به رهبران کمک می‌کند تا با شایستگی عوامل مهم و مورد نیاز را در فرهنگ الکترونیکی لحاظ نمایند. این الگو چرخه دگرگونی نام دارد زیرا هر پره این چرخ نمایشگر یکی از عواملی است که در پی هم می‌آیند و چرخه دگرگونی را به گردش درمی‌آورند.

زندگی در فرهنگ الکترونیکی، یعنی زندگی در دگرگونی، دگرگونی مداوم، با حرکت رو به جلو، همه جا حاضر و پایان‌ناپذیر، نه دگرگونی محدود و تنها یکبار، دگرگونی به عنوان شرط بقا... انسان‌ها معمولاً در مقابل دگرگونی می‌ایستند، و رهبران ناچارند تا با مخالفان کسب‌وکار الکترونیکی دریافتند. حداقل ده دلیل به شرح زیر برای مخالفت با دگرگونی‌ها وجود دارد:

۱. گمنام شدن، ترس از کاهش اعتبار، از دست رفتن جایگاه.
۲. از دست رفتن کنترل، انتقال قدرت و اختیار تصمیم‌گیری به کسان دیگر.
۳. عدم اطمینان و ناآگاهی نسبت به آنچه رخ خواهد داد.
۴. شغفت‌زدگی، حالت دفاعی گرفتن، بدون هشدار با امری روبرو شدن و نداشتن فرصت آمادگی وجود تفاوت، ناشناخته بودن و ناهمخوانی، دگرگونی با عادت‌های جاری و الگوی فکری فرد.
۵. تردید در پیروزی، نگرانی برای آینده و توان ادامه پیروزی‌ها.
۶. تأثیرات جانبی، نگرانی از اثرگذاری بر دیگر فعالیت‌ها و وظایف.
۷. ایجاد کار اضافی، ایستادگی در برابر فعالیت‌های تازه، آموختنی‌های تازه و نبود وقت کافی برای انجام آنها.

۸. رنجش‌های گذشته، وجود خاطرات ناگوار در نتیجه مشکلاتی که هرگز حل نشده است.
۹. تهدیدهای راستین، خشم از دردآفرینی و زیان به بارآوردن دگرگونی.

از آنجا که ممکن است حتی در شرایط بی‌خطر و آرام هم ایستادگی برخورد کند، رهبران باید مهارت‌های برخورد با جنبه‌های انسانی این پدیده را در شرایط متلاطم، به خوبی بیاموزند. فرهنگ الکترونیکی به رهبرانی نیازمند است که راه پریدن از روی موافع و تبدیل ایستادگی‌ها به تعهد سازمانی را به خوبی آموخته باشند.

هفت مهارت سنتی با دگرگونی وابسته به نوآوری پیوند دارند: (مهارت‌های خبرگی در دگرگون‌سازی):

هم خوانی با محیط

اندیشه باز

دیدگاه الهام‌بخش

ائتلاف‌آفرینی

پروژه تیم‌های کاری

پافشاری در پیشبرد کارهای دشوار

اعتبار دادن و قدردانی

مهارت‌های خبرگی در دگرگون‌سازی مرحلی منظم و مرتب و متوالی ندارد. این گام‌ها را نمی‌توان به طور منظم و پشت سرهم برداشت. در دنیای پر شتاب الکترونیکی امروز، این گام‌ها به راحتی پس و پیش می‌شوند.

گاهی یک گروه با هم مسئولیتی را به عهده می‌گیرند، گاهی انسان‌ها پس از شکل گرفتن یک اندیشه بدن می‌پیوندند، و گاهی نیز اندیشه‌ای نو را به یک رهبر تازه می‌سپارند تا پیاده کند. برترین ویژگی‌های شخصی رهبران که در هر کوشش دگرگون‌سازی کاربرد دارد شامل: ابتکار، اعتماد به نفس، شور و توان قانع کردن دیگران است. تبدیل این کیفیت‌های انسانی به شرکتی کارآمد و پیروز، نیازمند آموختن برخی درس‌های است که عبارتند:

- قدرتمندی و شور و شخصیت انسانی کافی نیست، دیگر انسان‌ها هم باید به باور برسند.
- داده‌ها را در پشتیبانی از دگرگونی سامان دهید. زمینه را به یاد ماندنی و دیدگاه را استوار سازید.
- به دانش و تجربه درون‌سازمانی‌ها و برون‌سازمانی‌ها بپا دهید. از ارتباط‌ها در راه تأمین منابع استفاده کنید.
- ممکن است جلب حمایت زمان‌بر باشد، موجی از ائتلاف‌های پیاپی به راه اندازید تا پیامتنان هر چه گسترده‌تر پخش شود.
- بکوشید تا خسارت به دیگری بر اثر دگرگونی را هرچه کم‌تر کنید. به کسانی که ایستادگی می‌کنند گوش فرادهید. گاهی چیزهایی می‌گویند که به راستی مورد نیازتان است. به آنان نزدیک شوید و نشان دهید که در کنارشان هستید. اگر نتوانستید آنها را به راه بیاورید آنها را از سازمان کنار بگذارید.

- آهنگ حرکت را مناسب شرایط خود برگزینید. مخاطبان را بشناسید. بفهمید که از افراد و سازمان چه کاری برمی‌آید و بر همان‌ها تکیه کنید. ولی شتاب و فشار مناسب را از یاد نبرید.
- پافشاری و ایستادگی کارساز است. اجرای کارها را پیگیری نمایید.
- حرکت با به دوستان و گفتگو با ایشان. در فرآیند دگرگون‌سازی بکوشید تا احساس خوبی در همگان به وجود آید.

در دوران اینترنت محور امروز، شکل‌دهی برابر با دگرگون‌سازی است. شکل‌دهی به معنای تغییر شکل می‌باشد. در ابرفضای اینترنتی دگرگونی‌ها بی‌درنگ بر روی صحنه نمایش رخ می‌دهد.

شبکه جهانی اینترنت ابزاری پرتوان، فزوئی‌بخش و چند برابر کننده نتیجه‌ها می‌باشد. ولی نمی‌تواند جای ارتباط‌های شخصی را بگیرد. افرادی که فقط به اینترنت چسبیده‌اند جهان را فتح نخواهند کرد. فعالیت در دنیای نمادین (مجازی) همانند استفاده از یک باتری است که اگر پس از مدتی به برق (انسان‌های واقعی) وصل نشود، از کارآیی می‌افتد.

به دستگاه‌ها اجازه دهد تا کارهای جاری، بی‌نیاز به اندیشیدن، عینی و دنیایی را انجام دهند. ولی پیشرفت، نوآوری، برقراری اتحادهای راهبردی، ائتلاف‌ها، فرهنگ‌سازی و دگرگونی سازمانی نیازمند به کارگیری مهارت‌های انسانی و هوشمندی‌های ذهنی هستند که تنها در سایه ارتباط‌های شخصی به وجود می‌آیند.

فناوری اینترنت که اهمیت زمان و مکان در معنای سنتی را از میان برداشته است، تنها در سایه ارتباط‌های انسانی، به مفهوم راستین خود، سودمند واقع می‌شود. کارآیی فعالیت‌های "برخط" هنگامی چشم‌گیر است که از سوی فعالیت‌های "برون خط" پشتیبانی شوند.

رقابت در جذب نیروهای هوشمند، بزرگترین چالش در صحنه اقتصاد نوین است. کمبود انسان‌هایی با مهارت مناسب، مانع شماره یک دست یافتن به دگرگونی عمیق و پیوستن به کسب و کار الکترونیکی است.

کارنامه شرکت‌های موفق همگی نشانگر نکته مهم به کارگیری "مهارت‌های هوشی" (I.Q.) همراه با "مهارت‌های احساسی" (E.Q.) می‌باشند. اینها از هفت کیفیت ذهنی برخوردار هستند که در هر دو شکل توانمندی‌های استدلالی و احساسی بروز داده‌اند.

- نشان دادن کنجکاوی و خیال‌پروری که فرصت دیدن الگوهای نو را برایشان فراهم ساخته است.
- مهارت در برقراری ارتباط با دیگران از دور و نزدیک. می‌کوشند تا خود را به دیگران شناسانده و با روش‌های متفاوت دیگران نیز آشنا گردند.

- جهان‌وطناني هستند که به یک دیدگاه پاییند نمی‌شوند و می‌کوشند تا پلی میان اندیشه‌های گوناگون بیافرینند.
- از پیچیدگی‌ها نمی‌گریزند، نقطه‌ها را به هم می‌پیوندند و به اتحادهای چندلایه و پیچیده معنی می‌بخشنند. توان همخوان شدن با شرایط تازه را دارند.
- به زنجیره‌ای از نیازهای انسانی و حرکت‌های برخاسته از آنها که سازنده فرهنگ سازمانی است، حساس هستند. به پرورش تن و روان اعضاي قيم خود بهما می‌دهند.
- به انسان‌ها به چشم منابع هوشمندي، نه زيردستان می‌نگرند و از هر اندیشه و پيشنهاد هوشمندانه‌اي استقبال می‌کنند.
- به جای تکيه برقدرت سازمانی در امر رهبري، بيشتر از توان اندیشه و رسایي صدای خود بهره‌برداری می‌کنند.

این است آنچه به راستی "تحول" نامیده می‌شود.

آيا اينترنت خوديارى‌دهنده يا بازدارنده كسب مهارت‌هایی است که سازمان‌های بروخوردار از اين فناوري نياز دارند؟ در زمينه اينترنت سه نگرانی وجود دارد:

— مهارت‌ها و آراستگی‌های اجتماعی

— پرورش هوشمندي

— مسئوليت‌پذيری در اجتماع

بررسی بحث‌ها و اظهار نظرها نشان می‌دهد که مسئله و موضوع نگرانی‌ها بيشتر اجتماعی است تا فني. در جاهایی که معنا و مفهوم اجتماعی مطرح است، اينترنت می‌تواند تأثير مثبت و سازنده‌ای داشته باشد. در غير اين صورت تأثيرها منفي خواهد بود. بهره‌مندی شايسته از توامندی‌های دنيای برشط، در گرو پيدايش يك جامعه خوب به هم پيوسته برون خط می‌باشد.

چنانچه فن‌آوري اينترنت حساسیت‌ها و مهارت‌هایی را از بين ببرد، که در اداره شركت‌های فناوري (و دیگر سازمان‌ها) ضروري است، برای خودش مصیبت بار خواهد بود. اينترنت عاملی نيرومند، ولی بي طرف است. در جامعه‌ای که ارتباط‌های رو در رو در محيطی خوش‌آيند برقرار است اينترنت به رابطه‌سازی، گسترش هوشمندي، بهره‌وری و مسئوليت‌پذيری گروهي خواهد افزود. در جاهایی که پيوند‌های اجتماعی ضعيف است، اين عوامل مثبت را نابود خواهد ساخت.

هنوز تا آن اندازه نمی‌دانيم که بتوان عنان کار را يكسره به دست دانش سپرد.

هنوز تجربه‌ها اندک و تحقیقات معتبر کم هستند.

باید جایگاه خود را در این میان مشخص کنیم.

متحول شدن پرسشی است که به خودمان بستگی دارد.

گزینش با خودماست.